

2 Ledare

Redaktörer: Rebecka Bohlin (RB) och R

Andreas Malm

På återseende

HÄROMDAGEN LYSSNADE JAG till en klimatforskare vid Lunds universitet. Han studerar återkopplingsmekanismer i kolcykeln, med datamodeller som är världsledande i sin nisch. Han var desperat. Vi vet att kolcykeln överbelastas så att centrala ekosystem kan braka ihop de kommande decennierna, vi vet allt vi behöver veta om effekterna av våra utsläpp – och ändå... Ständigt detta ändå. "Kan inte ni som är samhällsvetare förklara varför vi är så här sinnessjuka?", vädjade forskaren.

Här finns ett av alla glapp i klimatfrågan: naturvetare kan beskriva hur vi förstör livets betingelser, men inte varför. Där måste samhällsvetare axla sitt ansvar, vilket de hittills inte har gjort. Separationen mellan natur och samhälle är förstörd den borgerliga, reifierade vetenskapens ursynd, och aldrig har den varit så destruktiv som nu: klimatforskarna står handfallna när det kommer till katastrofernas drivkrafter, samhällsforskarna är upptagna med annat och ser inte vad som håller på att ske.

Men det värsta glappet är ett annat, besläktat: det mellan kunskap och handling. G 20-mötet i förra veckan var ett stilprov i konsten att förtränga klimatkrisen till en bisats, en eftertanke när allt annat av vikt är avhandlat. George Monbiot sammanfattade med sedvanlig briljans G 20-mötets kommuniké i *The Guardian*: "Inga utgifter besparas för att rädda bankerna. Varje utgift besparas för att rädda biosfären."

Hos klimatforskare som spenderat sina timida liv framför datormodeller och på isfält stiger desperationen. Man hör allt oftare ord som "direkt aktion", "planerad ekonomi" och "revolutionär omställning" tas i ovana munnar. Jag tror att få av dem riktigt förstår innebörden av vad de säger.

Å ANDRA SIDAN har vi de som gör allt för att vidga gapet. Till dem hör de borgerliga debattörer som i Sverige har gått på bred offensiv under det senaste året för att dämpa all oro för klimathotet och försäkra att vi kan fortsätta precis som nu. Senast att trumpeta ut denna melodi är journalisten Anders Bolling, som i *Apokalypsens gosiga mörker* (Bonniers) har roligt åt dem som tror att vi står nära avgrunden. Det rör sig inte bara om vetenskapsanalfabetism – Bolling refererar till en (1) klimatvetenskaplig artikel – utan om innerlig kärlek till tingens rådande ordning. Bolling invaggar oss i den trygga förvissningen att Vattenfall och flygbolagen kommer att rätta till varje litet problem som eventuellt kan uppstå.

SJÄLV HAR JAG fått den stora förmånen att få ge ett litet bidrag till försöken att täppa igen klyftorna. Jag börjar nu arbeta som doktorand i projektet Lucid vid Lunds universitet, som förenar natur- och samhällsvetenskap i en enda integrerad totalitet i studiet av våra – reella, och branta – utmaningar.

Jag själv ska studera de fossila bränslenas roll i kapitalackumuleringen. Jag hyser nämligen en misstanke om att besluten att exploatera först kol, sedan olja och naturgas är omöjliga att skilja från exploateringen av arbete. Om det stämmer måste vi genomföra stora, verkligt grundläggande förändringar i våra system för att – jepp – inte gå under.

Den farligaste myten om forskaren är att han eller hon måste stå utanför handlingen, aktionen. En avreifierad vetenskap kastar sig ut i debatter och in i demonstrationer där så är nödvändigt. Mina små försök i denna riktning de kommande åren kommer att kräva sin tid, och därför är detta den sista schemalagda ledarkrönika jag skriver i *Arbetaren* för den här perioden.

Tack så länge – och på återseende!

